

א' בסיון תשפ"א, 20.5.2021

גיליון מס' 760

נשא

מצפן בלב המחנה

מאת הרב אפרים ב"ק, כפר עציון

בכל שנה כשמגיעה פרשת נשא, הרבה נדרשים לפשר ערבוב הפרשיות ההלכתיות בתוך סדרי המחנה וחנוכת המשכן. ואין מדובר בפרשיות הלכתיות פשוטות או מחוברות ביניהן, כל אחת לקוחה ממרחב שונה ואחר: שילוח המצורע, אשם גזלות, אישה סוטה ונזיר. חלקם כבר הוזכר, חלקם נזכר כאן לראשונה, כולם לא נראים קשורים לרצף הפרשיות שבו אנחנו נמצאים.

כל אחת מהפרשיות מצויה במרחב אחר. כך שילוח המצורע קשור לחברה הכללית שמתוכה יוצא המצורע. אשם הגזלות הוא בין אדם לחברו מבחינה משפטית, אישה סוטה מצויה במרחב המשפחתי שבין איש ואישה, והנזיר מצוי בתחום שבין אדם למקום באופן אישי.

אולם מאחורי כל הפרשיות הללו ניתן לסמן מכנה משותף ברור והוא המשכן. אותו המשכן שסביבו מסתובבות פרשיות במדבר ונשא. המצורע, הגזלן, הסוטה והנזיר כולם קשורים למשכן בסופו של דבר והוא הופך להיות מקום נוכח בעבורם.

אם נעמיק בפרשיות הללו נצליח לגלות קשרים נוספים בתוכן. ניתן לזהות זוגות בתוך ארבעת הפרשיות הללו. המצורע והנזיר דומים בכך ששניהם שונים ויוצאים מתוך החברה הכללית. המצורע מצוי בדרגה נמוכה ועל כן מורחק מהחברה, והנזיר מצוי בדרגה גבוהה ומרחיק את עצמו מהחברה הכללית. שניהם מגיעים אל המשכן בתהליך החזרה שלהם אל החברה.

הגזלן והסוטה שניהם פוגעים באחרים, בנגזל ובאיש, ובצורה יותר גדולה פוגעים במרקם חברתי הכולל ע"י יצירת סדקים בתאים הקטנים של המשפחה ושל היחסים שבין אדם לחברו. גם שניהם מגיעים אל המשכן בכדי לכפר ולתקן את הטעון תיקון ולחזור לחיק החברה.

מנקודת המבט הזו המשכן מבטא איזו ציפייה ולצידה דרישה לרמת התנהלות חברתית, שבאה לידי ביטוי בכמה וכמה מעגלים – ברמה חברתית הכוללת, בין אדם לחברו, בתוך התא המשפחתי ובין אדם למקום. המשכן הוא המקום שדרכו צריך לעבור כדי לתקן את הבעיה ולחזור להיות חלק מהחברה הכללית, ובכך הוא הופך להיות נקודת ההתייחסות להתנהלות החברתית. בתוך פרשיות המשכן בהיבט הציבורי שלהן (בניגוד להיבט הכוהני של המשכן שמוזכר בספר ויקרא) יש למשכן כמה וכמה משמעויות. הוא זה שמבטא את רצון ה' להליכה ועצירה במדבר. הוא זה שמבטא את מעגלי הקדושה והקירבה של מחנה בני ישראל במדבר. הוא זה שמבטא את היכולת להתקרב ולהקריב, כאישיות פרטית וכאישיות ציבורית. ועוד זווית של המשכן שניתן לראות מבעד לפרשיות

ההלכתיות הקצרות של הפרשה, היא הזווית שבה המשכן כביכול מבטא את הציפייה והדרישה האלוהית להיות חברה מתוקנת יותר, ברמה רוחנית גבוהה יותר, ובהתנהלות ראויה יותר. למשכן יש השפעה בעצם נוכחותו במחנה ישראל גם אם האדם לא בא להקריב קורבן אלא חי את חייו השגרתיים בקצה המחנה.

בימים הסוערים והגועשים שבהם אנחנו מצויים כרגע, נדמה שחסרונם של המשכן והמקדש כמעין מצפן ערכי ורוחני מורגש יותר. וגם כאן אנחנו נדרשים לייצר בעצמנו את התחליף וליצור מוקד משמעותי של דעת קהל, של עשייה, של ביקורת, שמשפיע, דורש ומצפה להתנהלות ברמה אחרת, ביום-יום שלנו.

שבת של שלום שלווה ושקט.

אפרים ושרה בק חיים בכפר עציון ומגדלים 6 ילדים גדולים וקטנים. אפרים מנהל את המכינה הקדם-צבאית 'מיתרים-לכיש' שבבית גוברין, בה צומחים חניכים ממגוון החברה הישראלית שנחשפים לאנשים שונים, חוויות שונות ועוברים שנה מיוחדת במינה לקראת הגיוס לצה"ל ולחיים שבהמשך

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il